

Ylä-Savon ympäristölautakunta

Osavuosisikatsaus 30.6.2025

Sisällys

1	Ylä-Savon ympäristölautakunta	2
	Strategisten tavoitteiden toteutuminen	3
	Riskit	5
1.1	Ympäristöterveyspalvelut	8
	Talous	8
	Toimintasuunnitelman toteutuminen	8
	Olennaiset muutokset.....	9
1.2	Ympäristönsuojelupalvelut	9
	Talous	9
	Toimintasuunnitelma.....	10
	Olennaiset muutokset.....	11

1 Ylä-Savon ympäristölautakunta

Ylä-Savon ympäristölautakunta toimii Iisalmen, Kiuruveden, Sonkajärven ja Vieremän ympäristönsuojelu-, terveydensuojelu-, kemikaali- ja leirintäalueviranomaisena sekä elintarvikelain, tupakkalain ja läkelain 54a § - 54d § mukaisena lupa- ja valvontaviranomaisena. Lisäksi Ylä-Savon ympäristölautakunta toimii Pielaveden kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena viranomaistehtävien hoitamisesta tehdyn sopimuksen perusteella.

Ylä-Savon ympäristölautakunnan alaisuudessa toimii kaksi vastuualuetta:

1. Ympäristöterveyspalvelut-vastuualue pyrkii ylläpitämään ja edistämään ihmisten ja eläinten terveyttä, vähentämään ja poistamaan elinympäristöjen ja elintarvikkeiden terveyshaitteikijöitä sekä estämään tartuntojen leviämistä elintarvikkeiden välityksellä eläimistä ihmisiin. Vastuualueen tehtäväkokonaisuuksiin kuuluu terveysvalvonta ja eläinlääkintähuolto. Ympäristöterveyspalvelujen valvontaeläinlääkärit, kunnaneläinlääkärit ja ympäristöterveystarkastajat ovat myös eläinten hyvinvointilain (693/2023) mukaisia paikallisia eläinsuojeluvalvontaviranomaisia. Valtio korvaa kunnalle valvonta- ja kunnaneläinlääkäreiden suorittamien eläinten hyvinvointi-, eläintauti-, sivutuote-, eläinten lääkitsemis-, eläinten kuljetus- ja eläinten tunnistamis- ja rekisteröimislakien mukaisten tehtävien kustannukset.

Ympäristöterveyspalvelut – vastuualueella on kuusi toimipistettä. Eläinlääkintähuollossa on toimipisteet jokaisessa sopimuskunnassa. Iisalmissa ja Kiuruvedellä kunnaneläinlääkäreillä on klinikkatasoiset vastaanotot ja Sonkajärvellä ja Vieremällä on hyvin varustellut perustasoiset vastaanotot. Terveysvalvonnalla on toimipisteet Iisalmissa ja Kiuruvedellä.

2. Ympäristönsuojelupalvelut-vastuualue vastaa Iisalmen, Kiuruveden, Pielaveden, Sonkajärven ja Vieremän ympäristönsuojelusta. Vastuualueen tehtäviä ovat mm. ympäristö-, maa-aines- ja maastoliikennelakien mukaisten lupahakemusten käsittely, meluilmoitusten käsittely sekä päätösten valmistelu vesi- ja viemäriverkkoon liittymisestä. Ympäristönsuojelupalvelut-vastuualue vastaa myös ympäristön tilan seurannasta sekä luonnonsuojeluun liittyvistä tehtävistä sekä antaa lausuntoja muille viranomaisille toimintaansa kuuluvista asioista.

Ympäristönsuojelupalvelut-vastuualueella on toimipisteet Iisalmessa, Kiuruvedellä ja Pielavedellä.

Strategisten tavoitteiden toteutuminen

Inspiroiva Iisalmi				
Tavoite	Toimenpide	Mittarit	Toteuma 30.6.	Tila
Olemme hyvinvointia ja osaamista aktiivisesti kehittävä kaupunki, jossa toimintaa uudistetaan rohkeasti kouluttamalla henkilöstöä, tarjoamalla uusia palveluja sekä olemalla mukana kokeiluissa.	Henkilöstön osallistaminen ja koulutuksiin osallistuminen.	Koulutuspäivien lukumäärä	<u>Ulkoinen koulutus</u> ympäristönsuojelu 2 kpl koko päivän koulutuspäivää ympäristöterveyspalvelut 29 kpl koko päivän koulutuspäivää, 8 kpl osapäivän koulutuspäivää	
Ihana Iisalmi				
Huolehdimme kaupungin siisteydestä ja kannustamme myös kuntalaisia huolehtimaan ympäristöstään	Ohjaus ja neuvonta, lausunnot	Lausuntojen lukumäärä	Ympäristönsuojelu 39 kpl Terveysvalvonta 9 kpl	
Rakennamme toimivaa, viihtyisää ja	Valvonta, ohjaus ja neuvonta. Luonnonvarojen	Vedenlaatu Elintarvike- ja talousvesi-	Veden laatu on ollut hyvä	

turvallista kaupunki-ympäristöä eri käyttäjäryhmien tarpeet huomioiden	kestävä käyttö. Riittävät eläinlääkintä-huollon palvelut	peräisten epidemioiden lukumäärä Lupien ja ilmoitusten käsittelymäärät Eläinsuojelu-toimenpiteiden ja terveydenhuoltokäyntien lukumäärä	Talousvesi- tai vesiperäisiä epidemioita ei ole ollut Luvat ja ilmoitukset ympäristönsuojelu 38 kpl Ilmoitusten ja hakemusten käsittely, terveysvalvonta 48 kpl Hallinnolliset pakkokeinopäätökset, terveysvalvonta 1 kpl Eläinsuojelutarkastuksia 52 kpl Terveystarkastuskäyntejä n. 100 kpl	
Tavoite	Toimenpide	Mittarit	Toteuma 30.6.	Tila
Päätöksenteko, johtaminen ja henkilöstön osallistaminen kehittämiseen on erinomaisella tasolla	Säännöllinen työpaikkakokous käytäntö.	Työpaikka-kokousten lukumäärä	Ympäristönsuojelu 6 kpl Terveysvalvonta 19 kpl Eläinlääkintähuolto 2 kpl	
Henkilöstö tietää, mitä heiltä odotetaan ja työtä tehdään innostuneesti	Työhön perehdyttäminen Kehityskeskustelut	Henkilökunnan vaihtuvuus. Kehityskeskustelujen toteuma Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman toteutusaste (vuositavoite vähintään 70 %).	Ympäristönsuojelupalveluiden ja ympäristöterveyspalvelujen henkilöstön kehityskeskustelut käydään pääosin syksyllä. Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman toteutumisaste oli 30.6.2025 elintarvikevalvonnassa 33 %, terveydensuojeluvalvonnassa 30 % ja tupakka- ja nikotiinivalvonnassa 33 %.	
Kehitämme työhyvinvointia	Työnohjaus. Sisäinen koulutus.	Työnohjauskertojen ja järjestettyjen	Ympäristöterveyspalveluissa työnohjauskertoja 17kpl	

aktiivisesti ja pitkäjänteisesti		koulutusten lukumäärä. Sairauspoissa- olojen lukumäärä.	Sairauspoissaolot: ympäristönsuojelu 4,7 kpv/htv ympäristöterveyspalvelut 20,9 kpv/htv	
Digitalisaatio, tiedonhallinta ja tiedolla johtaminen				
Tavoite	Toimenpide	Mittarit	Toteuma 30.6.	Tila
Kehitämme palveluita ja työmenetelmiä digitaalisuuden mahdollisuudet hyödyntäen	Tietojärjestelmien hankinta	Uusien sähköisten palveluiden käyttöönotto	Sähköinen ajanvaraus otettu osittain käyttöön Ylä-Savon eläinklinikalla.	

Riskit

Riskin kuvaus ja mahdollinen vaikutus	Ennakoivat toimenpiteet riskin hallintaan	Korjaavat toimenpiteet riskin toteutuessa	Toteuma 30.6.	Tila
Päätökset eivät pysy oikeusasteissa	Lautakunnan jäsenten koulutus ja viranhaltijoiden ammattitaidon ylläpito koulutuksiin osallistumalla	Lisäkoulutus	Päätökset ovat pysyneet, riski ei toteutunut	
Ympäristövahinko Vaikutus ympäristön pilaantuminen.	Lupa-, ilmoitus- ja rekisteröinti-menettelyt sekä viranomaisvalvonta	Valvonta ja tarvittaessa määräykset ympäristön puhdistamiseksi	Riski ei toteutunut	

Riistakatu 5:n sisäilmaongelmat Sisäilma-ongelmien vaikutus henkilöstön työkykyyn.	Etätyön joustava käyttö	Etätyöskentelyn lisääminen, uudet toimitilat	Henkilökunnan oireilu lisääntynyt, uusia olosuhdehaittaepäily-ilmoituksia	
Laiterikot	Huoltosopimuksilla varmistetaan laitteiden säännöllinen huolto Varaudutaan laiterikkoihin käyttötaloudessa	Haetaan lisämäärärahaa, mikäli käyttötalouteen varattu kalustomääräraha ei ole riittävä.	Riski ei ole toteutunut	
Henkilöstön työhyvinvoinnin heikentyminen.	Osallistava ja kuunteleva henkilöstöpolitiikka sekä työssäjaksamisen tukeminen. Säännölliset työyhteisöpalaverit. Huomioidaan työn aiheuttama psykososiaalinen kuormitus Työstä palautumisen mahdollistaminen Riittävät työterveyshuollon palvelut.	Työpsykologi-palvelun saaminen mahdollistetaan tarvetta vastaavasti, kun kysymyksessä on työstä johtuva psykososiaalinen kuormitus	Sairauspoissaolojen määrä on lisääntynyt	

	Työnohjaus Työturvallisuudesta huolehtiminen			
Riittämättömät resurssit, sijaisten rekrytoinnin epäonnistuminen Eläinlääkäripäivystyksen järjestämisen vaikeutuminen	Henkilöstön työolosuhteisiin panostetaan työn vetovoimaisuuden lisäämiseksi. Terveysvalvonnassa esitetään uutta ympäristöterveys-tarkastajan virkaa. Ylä-Savon eläinklinikan klinikkahoitaja-resurssi nostetaan 2,4 htv:sta 3 htv:een Henkilöstöresurssit ovat tarvetta vastaavia. Varataan määräraha valvontaeläinlääkärin palkkaamiseen vuoden ajaksi Eläinlääkintähuollossa kunnaneläinlääkäreiden palkkausta tarkastellaan suhteessa Eläinlääkäriliiton suosituspalkkaan	Valvonnassa sopeutetaan työt käytettävissä oleviin resursseihin ja tarvittaessa tehtäviä priorisoidaan Lomien rytmitys Henkilöstön jaksamisen tukeminen; työnohjaus ja riittävät työterveyshuollon palvelut Ostopalvelun käyttäminen	Valvontaeläinlääkäri resursseissa on ollut vajetta.	

1.1 Ympäristöterveyspalvelut

Talous

7020 Ympäristöterveys- palvelut	TA 2025	TA2025 muutos	TA+muutos 2025	Toteutunut 2025	Jäljellä 2025	Tot %
Toimintatuotot	1 667 700	0	1 667 700	854 764	812 936	51,3
Henkilöstökulut	-1 971 900	0	-1 971 900	-964 559	-1 007 341	48,9
Toimintakulut	-529 200	0	-529 200	-250 902	-278 298	47,4
Toimintakate	-833 400	0	-833 400	-360 697	-472 703	43,3
Muut laskennalliset kustannukset	-130 800	0	-130 800	-65 400	-65 400	50
Tehtävän kokonais- kustannukset	-2 631 900	0	-2 631 900	-1 280 861	-1 351 039	48,7

Toimintasuunnitelman toteutuminen

Ympäristöterveyspalvelujen vastuualueella on lisätty terveystarkastuksen resursseja täyttämällä viides ympäristöterveystarkastajan virka 1.4.2025 alkaen. Lisäksi Ylä-Savon eläinklinikalla klinikkaeläinhoitajan resurssia lisättiin 0,6 htv:llä kokoaikaistamalla yksi osa-aikainen klinikkaeläinhoitajan toimi. Praktikkoeläinlääkäreiden kesälomien sijaisuuksiin saatiin sijaisia hyvin, sillä Iisalmen kaupungilla on hyvä maine kunnaneläinlääkäreiden työnantajana. Eläinsuojeluvalvonnassa on tapahtunut henkilöstövaihdoksia alkuvuoden aikana viranhaltijoiden irtisanoutumisten vuoksi. Lisäksi eläinsuojeluvalvonnassa on ollut runsaasti ennakoimattomia poissaoloja, jonka vuoksi valvontaeläinlääkäriresursseissa oli 0,7 htv:n vaje toteutuneen resurssin ollessa 0,8 htv. Tämän vuoksi eläinsuojeluvalvontaan on käytetty myös ympäristöterveystarkastajien työaikaa.

Terveystarkastuksen valvontasuunnitelman toteutumisaste oli elintarvikevalvonnassa 33 %, terveydensuojeluvalvonnassa 30 % ja tupakka- ja nikotiinivalvonnassa 33 %. Toteutumisaste on alempi mitä ajankulun mukainen toteuma edellyttäisi. Osasyynä

toteuman alijäämään on se, että terveysvalvonnan resurssia on käytetty myös eläinsuojeluvalvontaan.

Riistakatu 5:n toimistotiloissa olevan sisäilmaongelman vuoksi korvaavien toimistotilojen tarve on käynyt yhä ilmeisemmäksi. Henkilökunnan oireilu on lisääntynyt ja useassa toimistohuoneessa on kesäaikana ollut mikrobiperäistä hajua. Iisalmen kaupungin tilapalvelut on tämän vuoksi aloittanut toimenpiteet korvaavien tilojen järjestämisestä.

Olennaiset muutokset

Uusi eläinlääkintähuoltolaki 285/2023 tulee voimaan 1.1.2026. Ennen lain voimaantuloa tulee tehdä päätökset eläinlääkintähuollon järjestämisvastuun laajuudesta, palveluvalikoimakokonaisuudesta sekä järjestämistavasta sekä täydentävien palvelujen hinnoitteluperusteista. Uuden eläinlääkintähuoltolain 8 §:ssä on määritelty yleisen edun kannalta välttämättömien eläinlääkäripalvelujen enimmäislaajuus. Kunta voi tarjota myös järjestämisvastuun ulkopuolisia täydentäviä eläinlääkäripalveluja, mutta niiden hinnoittelu tulee tehdä markkinaperusteisesti. Kunnaneläinlääkäreiden toimenpidepalkkiot perustuvat kunnalliseen eläinlääkäritaksaan, joten markkinaperusteisuus huomioidaan kunnalle perityissä klinikkamaksuissa. Ympäristöterveyspalvelut-vastuualueella on tätä varten tehty laskelmia eläinlääkintähuollon palvelujen tuottamisen tuntihinnasta.

1.2 Ympäristönsuojelupalvelut

Talous

7040 Ympäristönsuojelu- palvelut	TA 2025	TA2025 muutos	TA+muutos 2025	Toteutunut 2025	Jäljellä 2025	Tot %
Toimintatuotot	342 800	0	342 800	130 314	212 486	38
Henkilöstökulut	-425 200	0	-425 200	-218 416	-206 784	51,4
Toimintakulut	-138 800	0	-138 800	-60 618	-78 182	43,7
Toimintakate	-221 200	0	-221 200	-148 719	-72 481	67,2
Muut laskennalliset kustannukset	-30 500	0	-30 500	-15 250	-15 250	50
Tehtävän kokonais- kustannukset	-594 500	0	-594 500	-294 284	-300 216	49,5

Ympäristönsuojelutehtäviin kuuluvat mm. vesiensuojelu, jätevalvontaan, ilmanlaatuun, meluntorjuntaan, ympäristölupiin, rekisteröintiin ja ilmoituksiin liittyvät asiat sekä maa-ainesasiat.

Iisalmen, Kiuruveden, Sonkajärven ja Vieremän sekä Pielaveden kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena toimiin Ylä-Savon ympäristölautakunta. Ympäristölautakunnan tehtävänä on:

1. Huolehtia lautakunnan hoidettavaksi laissa tai sen nojalla säädetyistä tai määrätyistä tehtävistä
2. Huolehtia omalta osaltaan ympäristönsuojelun suunnittelusta ja kehittämisestä
3. Huolehtia ympäristön tilan seurannasta sekä siihen liittyvistä selvityksistä ja tutkimuksista.
4. Osallistua kunnassa tarvittavan ympäristönsuojelua koskevan ohjauksen ja neuvonnan järjestämiseen
5. Antaa lausuntoja sekä tehdä esityksiä ja aloitteita ympäristönsuojeluun liittyvistä asioista muille viranomaisille
6. Huolehtia omalta osaltaan ympäristönsuojelua koskevasta tiedottamisesta, valistuksesta ja koulutuksesta kunnassa
7. Edistää kunnan yhteistyötä muiden viranomaisten ja yhteisöjen kanssa ympäristönsuojeluasioissa

Toimintasuunnitelma

Ympäristönsuojelun painopistealueiden toteuma 30.6.2025:

- määräaikaistarkastusten suorittaminen valvontaohjelman mukaisesti: Tarkastuksia tehtiin valvontaohjelman mukaisesti
- maa- ja kiviaineslupien käsittely ja neuvonta: Maa- ja kiviaineslupahakemuksia oli käsitteilyssä 17 kpl, joista 2 eteni Ylä-Savon ympäristölautakuntaan päätösasiana. Yrittäjille annettiin neuvontaa maa- ja kiviainesasioissa.
- yritysten jätehuoltoselvitysten jatkaminen: Resurssit eivät riittäneet selvityksen jatkamiseen
- Ylä-Savon ja Pohjois-Savon ilmastohankkeisiin osallistuminen: Viranhaltijat osallistuivat ilmastohankkeiden ohjausryhmiin

Ympäristönsuojelun kustannukset jaetaan kuntien asukaslukujen mukaisessa suhteessa. Toimintamenot koostuvat pääosin henkilöstömenoista – vastuualueella on

viisi vakinaista viranhaltijaa. Vuoden 2025 loppuun saakka on lisäksi yksi määräaikainen viranhaltija.

Vuodelle 2025 ympäristönsuojelussa ei ole investointitarpeita. Toimintatuottojen arvio lupa-, ilmoitus-, rekisteröinti- ja valvontamaksuista talousarviossa on 115 000 euroa. Puolen vuoden toteuma on alle tasaisen kertymän. Myyntituottojen kertymä on vuoden toisella puoliskolla tyypillisesti suurempi, koska silloin laskutetaan enemmän valvonta- ja tarkastusmaksuja. Tuottoihin kirjataan myös kuntien maksuosuudet, jotka ovat toteutuneet talousarvion mukaisesti. Vireille tulevien asioiden määrää on ennakolta vaikea arvioida, joten tuottojen kertymä vaihtelee vuosittain.

Olennaiset muutokset

Vesihuoltolain muutos, jolla on vaikutusta viemäriin liittymisvelvollisuuteen ja vapautushakemusten käsittelyn maksullisuuteen, ei ole vielä valmistunut. Ympäristönsuojelumääräykset tulisi päivittää, koska nykyiset määräykset ovat vuodelta 2012. Ympäristönsuojelumääräykset vahvistetaan kaupunkien / kuntien valtuustoissa, mutta ympäristönsuojeluviranhaltijoilla on ollut keskeinen rooli ympäristönsuojelumääräysten valmistelussa – päivitystyötä ei ole vielä aloitettu.

Biokaasulaitosten rakentuminen aiheuttaa lietevarastoinvestointeja biokaasulaitosten sopimustiloilla, jolloin ympäristönsuojelupalveluihin tulee vireille lietevarastojen ilmoitusmenettelyjä ja ympäristöluvan muutoshakemuksia. Liettevarastojen ilmoitusmenettelyjä ja ympäristöluvan muutoshakemuksia on ollut käsiteltävänä muutamia 30.6.2025 mennessä. Tuuli- ja aurinkovoima-alueiden rakentuminen puolestaan lisää runsaasti maa-aineslupien ja kiviaineksen murskaamiseen liittyvien ympäristölupien vireilletuloa – tämä ei vielä näy merkittävästi 30.6.2025 tilanteessa.

Jätehuollossa on tullut muutoksia mm. biojätteiden käsittelyyn, mikä edellyttäisi valvonnan kohdentamista myös kompostoinnin toteuttamiseen, mutta tähän ei ole riittävää henkilöstöresurssia – valvontaa tehdään tapauskohtaisesti harkinnan perusteella. Järjestettyyn jätteenkuljetukseen liittymättömiä kiinteistöjä on runsaasti – asian korjaamiseksi käytetään tarvittaessa hallintopakkomenettelyä.